స్పందన

బి. శ్యాంబాబు

సాయంత్రం ఆరు గంటలు దాటుతోంది. అప్పుడే ఆఫీసు నుండి ఇంటికి వచ్చిన రఘురామ్ ఇంటికి తాళం ఉండటం చూసి చిరాకు పడ్డాడు. ఏ ఊళ్ళు ఏలటానికి వెళ్ళిందో తన భార్య అనుకుంటూ కొంత సేపు పచార్లు చేయసాగాడు. ఓ పావుగంట సేపు చూసి ఇప్పట్లో ఆవిడగారు రాదులే అనుకుంటూ బజారువైపు దారి తీశాడు. అంతలో ఓ ఏడేళ్ళ పాప రఘురామ్ కెదురుగా తాళం చెవితో వచ్చింది.

"ఆంటీ సినిమాకెళ్ళానని చెప్పమంది అంకుల్" అంటూ తాళం చెవి అందించింది. విసుగుతో కూడిన ఓ నిట్టూర్పు అతని పెదవులపై కదిలింది. తలుపు తీసి లోపలి కెళ్ళాడు. లైటు వేసి చూశాడు కరెంటు లేకపోవడంతో ఇంకా ఉసూరు మంది అతని ప్రాణం. చేసేది లేక టిఫిన్ బాక్స్ టీపాయ్ మీద విసిరేసి సోఫాలో చతికిల పడ్డాడు.

రఘురామ్‌కు ఇది క్రొత్త అనుభవమేమీ కాదు. తన భార్యది అదో రకమైన మనస్తత్వము, భర్త సుఖం, సంతోషం కన్నా తన సంతోషానికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. భర్త రాకుండానే షికార్లు, సినిమాలు, సరదాలు ఆమెకు బాగా అలవాటు. మా వారు అదోరకంలే. ఇలాంటి సరదాలు ఆయనకు గిట్టవు అంటుంది అడిగిన వారితో. ఒక్కోసారి పుట్టింటికి వెళ్ళి నెలలు గడిచినా తిరిగి రాదు. ఎంతమంది మగవాళ్ళు భార్యను పుట్టింటికి పంపి ఒంటరిగా ఉండటం లేదు. ఈయనేం పైనుంచి ఊడిపడ్డాడా ఏం? అని జవాబిస్తుంది అడిగిన వారికి.

ఆలోచిస్తూనే నిద్రలోకి జారుకున్నాడు రఘురామ్. సమయం తొమ్మిది దాటుతుండగా అతని భార్య దుర్గ ప్రవేశించింది ఇంట్లోకి. ఇల్లంతా ఒకసారి కలియజూసింది.

"ఏం మనిషో ఈయన. కరెంట్ లేకపోతే దీపం వెలిగించాలనే ధ్యాస కూడా లేదు. కాళ్ళు బార్ల జాపి నిద్ర పోతున్నాడు. ఎంతో మంది భర్తలు భార్య ఇంటికొచ్చే సమయానికి వంటంతా రెడీ చేసి నవ్వుతూ స్వాగతం పలుకుతారు. ఏ సరదా లేదు. ముచ్చటా లేదు. ఛీ... ఛీ" తన సహజ ధోరణిలో సాగిపోతున్నది ఆమె సూటి పోటి మాటల వర్షం.

ఇలాంటి అనుభవాలు అతనికి క్రొత్తగాదు గనుక రఘురామ్ పెదవి విప్పలేదు. ఇష్టం లేకపోయినా అపూటకు అయిందనిపించి భోజనం ముగించి లేచాడు. చల్లటి గాలికని వరండాలో ఛెయిర్ వేసుకుని కూర్చున్నాడు. ఒక్కరోజైనా భర్తకు ఇష్టమైన పదార్థాలు వండి పెట్టడము, సంతోషంగా అతని కోసం ఎదురు చూడటము, అతనితో గడపడమూ అలవాటు లేదు తన భార్యకు. పిల్లల అవసరం గనుక యాంత్రికంగా కొద్ది క్షణాలు దగ్గరవుతుంది. తర్వాత హాయిగా నిద్రపోతుంది. తన సుఖానికి అడ్డు చెప్పక పోతే చాలు, ఇల్లు ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. ఏదైనా అడిగిన రోజు ఇంట్లో తుఫాను రేగుతుంది. శాపనార్థాలు, ఏడుపులు, పెడ బొబ్బలు ఒకదాని వెంట ఒకటి వచ్చేస్తాయి. అందుకే ఏమీ అడగకుండా మౌనంగానే భరిస్తాడు రఘురామ్.

"నాకు నిద్ర ముంచుకువస్తోంది. త్వరగా వచ్చి పడుకోండి" అంటూ వెళ్ళి పడుకుంది ఆమె.

ఎంత సేపటికి నిద్రరాక వరండాలో పచార్లు చేయసాగాడు రఘురామ్. ఇలాంటి సమయాలలో తనకు జ్ఞప్తికి వచ్చే ఏకైక వ్యక్తి స్పందన. ఆమె మనస్సులో మెదిలిన సమయంలో పన్నీటి జల్లు కురిసినట్లు ఎంతో హాయి కలుగుతుంది. అలా ఆమె మనసులో ఉన్నంతసేపూ చికాకు మాయమై ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. ఆమె గురించిన ఆలోచనలు ఏవో లోకాలకు తీసుకెళ్తాయి తనను. వర్తమానం చేదుగా ఉన్నప్పుడూ, భవిష్యత్తుపై ఆసక్తి లేనప్పుడూ గతాన్ని నెమరు వేసుకోవడం తనకు బాగా అలవాటు.
గతాన్ని గురించి అతని హృదయాంతరంగం ఇలా వివరించసాగింది:

* * * * *

నేను ఉద్యోగంలో చేరిన తొలి రోజులలో మా ఎదురింటి వాటాలో ఓ అన్నా, చెల్లెలు అద్దెకు దిగారు. అన్న రవి ఓ ప్రభుత్వోద్యోగి. చెల్లెలు స్పందన ఓ అవివాహిత. స్పందన చాలా కలుపుగోలు మనిషి. చేరిన క్రొత్తలో ఏదో ఒక సహాయానికి, సలహాకు మా అమ్మ వద్దకు వస్తూ ఉండేది స్పందన. అలా మా అమ్మతోనూ, మా చెల్లెలు తోనూ ఆమెకు పరిచయం ఏర్పడింది. క్రమంగా ఆమె మా ఇంటికి రావడం, పోవడం అలవాటైంది ఇంట్లో అందరికీ. ఇంట్లో అందరితోనూ బాగా చనువు ఏర్పడింది స్పందనకు.

ఇంట్లో అందరి వలెనే నేను కూడా స్పందనతో మాటలు కలపడం ప్రారంభించాను. అయితే మొదట్లో మా మధ్య పరిచయం అతి తక్కువ గనుక ముక్తసరిగా పలకరింపులు. ఎదురైనప్పుడు మౌనంగా చిరునవ్వులు మాత్రమే ఉండేవి. కొన్నాళ్ళు మేమిరువురం మీరు మీరు అని సంబోధించినా, చనువు పెరిగే కొద్దీ అది మాయమైంది. ఇలా మా ఇద్దరి మధ్య చనువు పెరగటానికి కనీసం ఓ సంవత్సర కాలం పట్టింది.

రోజులు గడిచే కొద్దీ ఇంట్లో అందరి కన్నా నాతోనే చనువు ఎక్కువైంది స్పందనతో. రోజూ సాయంత్రం ఆఫీసు నుండి ఇంటికి రాగానే ముందు ఆమెతో మాట్లాడితే గానీ ఏ పనీ చెయ్యాలనిపించేది గాదు. సెలవు దినాల్లో మా కుటుంబంతో బాటు స్పందన, రవి కూడా చిన్న చిన్న పిక్‌నిక్‌లూ, షికార్లకూ వచ్చేవారు. వీటివల్ల కూడా స్పందనతో నాకు సాన్నిహిత్యం ఇంకా ఎక్కువైంది. ఒక్కోసారి ఆఫీసులో పనిలేక బోర్ కొట్టినపుడు ఇంటికి వచ్చి స్పందనకెదురుగా కూర్చోవాలనిపించేది.

అంతేగాక స్పందన ఈ మధ్య నా గురించి చాలా విషయాలలో ప్రత్యేకమైన ఆసక్తి కనబరుస్తోంది. నా ఇష్టాలు, అయిష్టాలు మా చెల్లెలును అడిగి తెలుసుకుంటోందట. నా పుట్టినరోజుకు నా కిష్టమైన పదార్థాలు వండి మా ఇంటికి పంపించింది. నేనెప్పుడైనా ఇంటికి ఆలస్యంగా వస్తే నా రాక గురించి అడుగుతోందట. నేను లేకపోతే త్వరగానే వెళ్ళి పోతోందట. "రోజూ నా కోసం ఎదురు చూస్తున్నావట ఎందుకూ" అని అడిగితే "చందమామ కోసం కలువ ఎందుకు ఎదురు చూస్తుంది?" అని ప్రశ్నించింది.

అంతేగాక ఎప్పుడైనా నేనింటి పనులలో నిమగ్నమై ఉన్నప్పుడు నాతో పాటు ఆమెకూడా కూర్చొని సహాయం చేసేది. ఎందుకో ఈ మార్పు అనిపించేది నాకు. ఇదంతా గమనిస్తుంటే స్పందన నిజం గానే నా పట్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ, ఆసక్తి కనబరుస్తున్నారని తెలుస్తోంది.

ఇలా వుండగా స్పందన ఒక రోజు తన బామ్మగారికి సుస్తీ చేసిందని ఊరు వెళ్ళింది. రెండు, మూడు రోజులలో తిరిగి వస్తానని పదిహేను రోజుల వరకూ రాలేదు. స్పందనతో చనువు ఎక్కువైనప్పటి నుండీ అన్ని రోజులు ఆమెను చూడకుండా ఉండటము అదే తొలిసారి నాకు.

రోజూ ఇంటికి రాగానే సాయంత్రం వేళ స్పందన ఊరి నుండి వచ్చిందా అని ఇంట్లో అడిగే వాడిని. ఒక్కోసారి నేనే వారి గుమ్మం వైపు చూసి రాలేదని తెలిసి నిరాశగా నిట్టూర్చే వాడిని. అయినా నేనెవరిని? ఆమె ఎవరని ? ఆమె లేని సమయంలో నాకెందుకు ఈ వెలితి? యాంత్రికంగా ఆఫీసుకు వెళ్ళి రావడం జరుగుతోంది కాని మనసంతా ఆమె పైనే వుంది నాకు. ఆమెను గురించిన జ్ఞాపకాలతో, ఆలోచనలతో నిద్ర పూర్తిగా కరువైంది నాకు. ఆమె రాక కోసం నా మనసు పరితపిస్తోంది. లతలా ఆమె నన్ను పెనవేసినట్లూ, ఒకరికొకరు ఊహల పల్లకిలో ఆకాశాన్ని కెగిరినట్లూ, కనరాని లోకాలు తిరిగినట్లూ ఎన్నో తీయని స్వప్నాలు రోజూ నన్ను మధురానుభూతులకు గురి చేసేవి.

రోజుకొక యు[illegible] పదిహేను రోజులు గడిచాక తర్వాత నేనెంతగానో ఎదు[illegible] చూ[illegible] సమయం వచ్చింది. ఒక రోజు సాయంత్రం నేని[illegible]టికి [illegible]సరికి మా గుమ్మం దగ్గరే స్పందన నా కళ్ళకు [illegible]ంది. నా కళ్ళను నేనే నమ్మలేక పోయాను. చ[illegible]ది నిజమా లేక కలా అని సంభ్రమంలో ఉండిపోయా[illegible] చందమామ నా ముందర వాలినంత ఆహ్లాదంగా ఉంది ఆమెను చూసిన నాకు. భారంగా ఉన్న మనసంతా తేలికైంది ఆ క్షణంలో నాకు.

పలకరింపులైన తర్వాత కాఫీకి ఆహ్వానించింది వారింటికి స్పందన. ఆమెలేని సమయంలో నేనెంత మనస్తాపానికి గురి అయ్యానో నా హృదయ స్పందనను, అంతర్మథనాన్ని పూస గ్రుచ్చినట్లు ఆమెకు వివరించాను. ఆమె అంటే నాకు ప్రాణమని,

ఆమె కనబడనిదే నేను ఉండలేనని స్పష్టంగా వివరించాను నేను.

నా మనోవేదనను, అంతర్మథనాన్ని విన్న స్పందన కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. మాటలు పెగలక ఆమె గొంతు తడబడింది.

"రఘూ, ఎందుకు నేనంటే ఇంత అనురాగాన్ని పెంచుకున్నావు. ఎందుకింత పిచ్చి మమకారం. నీకోసం నేనేమి చేశానని" అనురాగపు జల్లులు ఆమె కళ్ళలో కురుస్తుంటే ఆర్తిగా నా ముఖాన్ని ఆమె ఎదలో దాచుకుంది.

"ఇలా ఎప్పుడూ నాతో తోడుగా ఉంటావా స్పందనా?" ప్రాధేయపడుతూ అడిగాను నేను.

"ఎప్పటికీ నువ్వు నా గుండెల్లో కొలువై వుంటావు రఘూ. నువ్వంటే నాకు ప్రాణం. ఇకనుంచీ నువ్వే నా సర్వస్వం. నిన్ను విడిచి నా మనస్సు బ్రతుకుండదు" అంటూ నన్ను మరింత గాఢంగా పెనవేసుకుంది. ఆమె పరిపూర్ణమైన అనురాగానికి అలమటించిన నేను ఆ అనుభవానికి అవధులు లేని ఆనందంతో ఉక్కిరి బిక్కిరైనాను. నాలోని నరనరాలు ఆమె మమకారపు

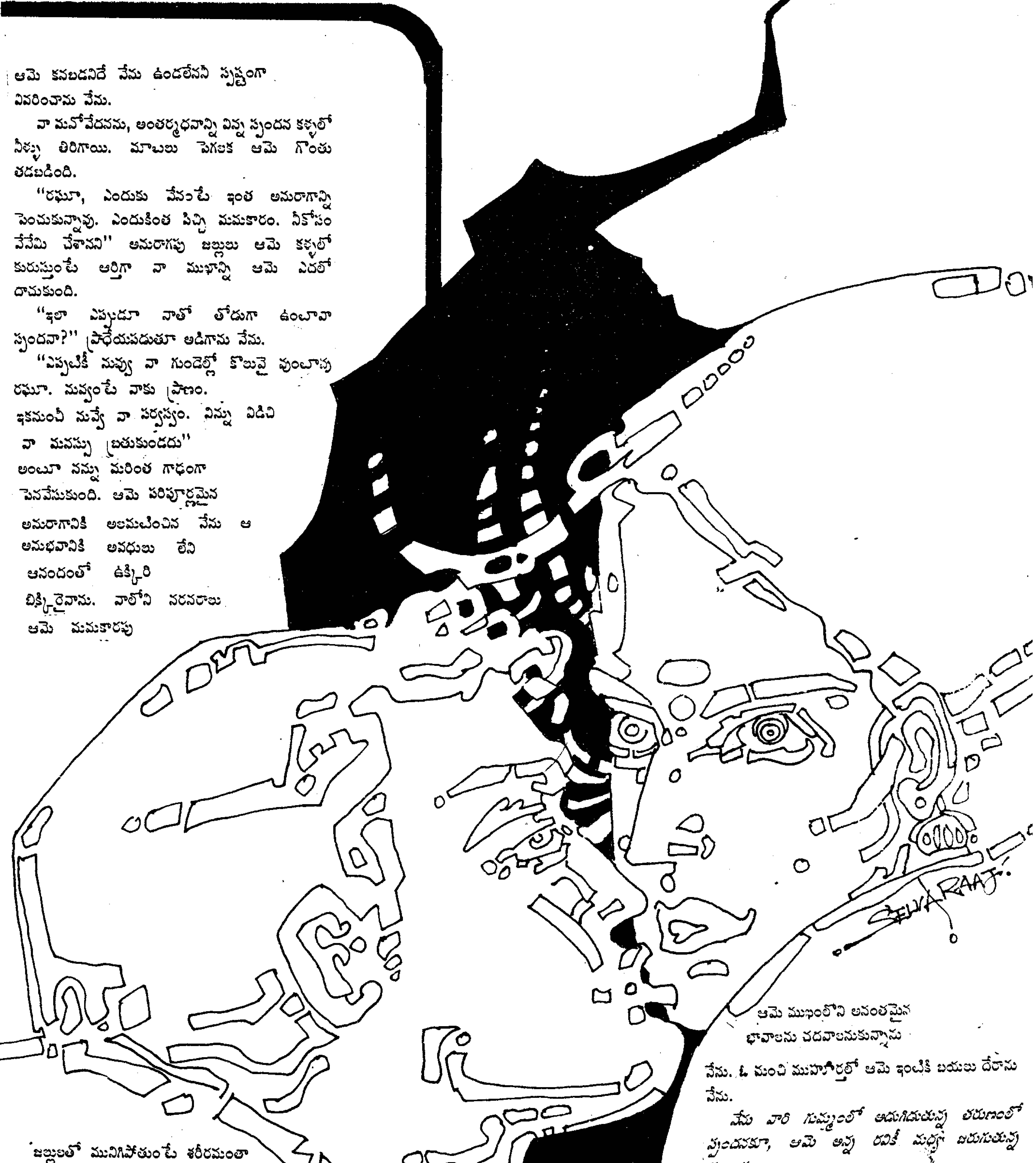

జల్లులతో మునిగిపోతుంటే శరీరమంతా అనిర్వచనీయమైన పులకింతలకు లోనైంది. రోజులు తెలియకుండా ఓ సంవత్సర కాలం ఆనందంగా గడచిపోయింది మా ఇద్దరికీ. స్పందనను నేను పెళ్ళి చేసుకుందామనుకునే నిర్ణయానికి వచ్చాను. ఇంట్లో అందరి అభిప్రాయాలు తెల్సుకున్నాను. ఎవ్వరూ వ్యతిరేకాభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయలేదు. ఈ వార్త స్పందన చెవిని వేసి

ఆమె ముఖంలోని అనంతమైన భావాలను చదవాలనుకున్నాను నేను. ఓ మంచి ముహూర్తంలో ఆమె ఇంటికి బయలు దేరాను నేను.

నేను వారి గుమ్మంలో అడుగిడుతున్న తరుణంలో స్పందనకూ, ఆమె అన్న రవికీ మధ్య జరుగుతున్న సంభాషణ:

"నా మాట కాదనకు స్పందనా! నువ్వు మోహన్‌తో వెళ్తేనే బాగుంటుంది. ఇప్పుడా యింట్లో నీకే లోటూ ఉండదు. అందరూ పశ్చాత్తాపంతో నీ గురించి ఎదురు చూస్తున్నారు. నువ్వు వెళ్ళటం తప్ప వేరే గత్యంతరం లేదు" అంటూ ఆమెను బ్రతిమాలుతున్నాడు.

ఇంతలో నేను వెళ్ళటం గమనించాడు రవి. "నిన్ను రమ్మని నేనే కబురు చేద్దామనుకుంటున్నాను రఘు. సమయానికి నీవే వచ్చావు... ఇలా... రా" అంటూ లోపలికి ఆహ్వానించాడు. విషయం అర్థంగాక అయోమయంగా-

చూస్తున్న నాకు రవి చెబుతున్న విషయాలు గుండెను పిండివేసాయి.

స్పందనకు అయిదు సంవత్సరాల క్రితం మోహన్ అనే వ్యక్తితో వివాహమయ్యిందట. అతను ఓ ప్రభుత్వోద్యోగి. అయితే పెళ్ళి సమయంలో చేసుకున్న ఒప్పందం ప్రకారం వారికివ్వవలసిన కట్నంలో ఓ పదివేలు సర్దలేకపోయారట స్పందన తల్లిదండ్రులు. కొద్ది రోజుల్లో ఇస్తామని ప్రాధేయపడ్డా మోహన్ తల్లి ఆ పెళ్ళి జరగడానికి వీల్లేదని పట్టుబట్టిందట. అసలే గుండెనొప్పి పేషంటయిన స్పందన తండ్రి ఆ శుభకార్యం ఆగి పోతే తట్టుకోలేడని వారి బంధుమిత్రులు

అంతా తీర్మానించి ఓ అయిదారు మాసాల్లో ఆ సొమ్ము ఇచ్చేస్తారని సర్ది చెప్పారట పెళ్ళివారికి.

స్పందన అత్తవారింటికి వెళ్ళినప్పటినుండి డబ్బు గురించి సతాయించని రోజు లేదట. పైగా మోహన్ కూడా తల్లి మాటలనే సమర్థించేవాడట. కడుపు నిండా భోజనము, సుఖంగా నిద్ర కూడ కరువైందట ఆమెకు అత్తవారింట్లో. అయితే ఈ సమయంలోనే స్పందన తండ్రి కాలం చేయడం వలన వారికి ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఆ డబ్బు సర్దలేని పరిస్థితి ఏర్పడిందట. కొన్ని రోజులు చూసి స్పందనను పుట్టింటికి పంపివేశారట ఆమె అత్తగారు, భర్త. వేరేగత్యంతరం లేక అన్నయ్యతోనే స్పందన ఉండిపోయింది.

అయితే ఇప్పుడు స్పందన అత్తగారు బాగా జబ్బుచేసి లేవలేని పరిస్థితులలో ఉందట. ఎలాగైనా కోడల్ని పిల్చుకు రమ్మని మోహన్‌ను పంపిందట. మోహన్ కూడ జరిగినదానికి పలు విధాల క్షమాపణలు చెప్పి ఎలాగైనా స్పందనను తనతో పంపమని బ్రతిమాలుతున్నాడట.

కానీ స్పందన మాత్రం ఒకసారి నరకం లాంటి జీవితం నుండి బయట పడి ఇప్పుడిప్పుడే అన్నీ మరచిపోతున్న తరుణంలో తిరిగి అదే నరకానికి వెళ్ళలేనంటోందట. నీ మాట తప్పక వింటుంది గనుక నీవే ఎలాగైనా నచ్చజెప్పి స్పందనను ఒప్పించమని రవి బ్రతిమాల సాగాడు నన్ను.

అప్పటికే నా తల గిర్రున తిరుగుతోంది. నా కాళ్ళ క్రింద భూమి గజగజా వణుకుతున్నట్లుంది. నేనొక శుభవార్త స్పందనకు చెబుదామని వస్తే వేరొక వార్త నా చెవిన పడింది. ఇప్పుడు నేను స్పందనను సమర్థిస్తే ఆమెను నా సొంతం చేసుకోవచ్చు. ఆమె అన్నయ్య మాటను ఎందుకు ఒప్పుకోవాలి అన్న ప్రశ్న నా హృదయంలో ఓ మూల ఉదయించింది.

"పిచ్చివాడా! నీకు తెలియక మునుపే ఒకరికి ఇల్లాలయిన ఆమెను పొందాలని కోరుకోవడం నీ మూర్ఖత్వం కాదా? ఇది ధర్మ విరుద్ధం అంటూ మరోవైపు ఆవేశంగా నా మనసు హెచ్చరించింది.

భగవంతుడా! నేననుకున్నది నెరవేర్చకపోగా నేను ప్రేమించిన వ్యక్తిని నా చేతులతోనే వేరొక వ్యక్తికి అప్పగించమని నా నుదుటన వ్రాశావు. ఎంత పరీక్ష విధించావయ్యా నాకు. అంతలో స్పందన భర్త మోహన్ కూడ వచ్చాడు. రవి నాకు మోహన్‌ను పరిచయం చేశాడు. మంచి రూపం, పర్సనాలిటీ, పేరుకుతగ్గట్టే ఉన్నాడతను.

మోహన్ కూడా రవి వలెనే నాతో ప్రాధేయపడ్డాడు.

"జరిగిన దానికి నేను చాలా విచారిస్తున్నాను రఘు. నీ మాట వింటుందని రవి నాతో చెప్పాడు. నా తల్లి మంచంలో ఉంది. ఆమె కోసమైనా స్పందనను ఒప్పించి నాతో పంపించు. నీ ఋణం ఎన్నటికీ తీర్చుకోలేను రఘు" అంటూ కన్నీరు మున్నీరుగా విలపిస్తున్నాడు మోహన్.

ఏది ఏమైనా నా చేతుల మీదుగానే స్పందనను మోహన్‌కు అప్పగించే బాధ్యత నాపైన వేశారు. ఇది నేను తప్పుకోలేని అగ్ని పరీక్ష. అలాగే స్పందనను ఒప్పిస్తానని వారికి మాటిచ్చాను.

స్పందన బెడ్ రూమ్‌లో వుందని తెలిసి లోపలికెళ్ళాను. దిండుచాటున ముఖం దాచుకుని పసిపిల్లలా రోదిస్తోంది ఆమె. ఆమెను చూసి నా గుండె నీరుగారిపోయింది. అయినా తప్పదు గనుక ఆమెను సమీపించాను.

నా రాకను గమనించి కళ్ళుతుడుచుకుంటూ బెడ్ మీద నుంచి లేచింది స్పందన.

"జరిగినదంతా ఒక పీడకలలా అనుకొని మరచిపోతున్నాను రఘు, మరలా గతం గురించి తలుచుకోవడం లేదు. ఇప్పుడు నీ అనురాగ బంధంతో క్రొత్త జీవితంలో అడుగు వేద్దామనుకుంటూ కలలు గంటున్నాను."

నాకళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి ఆమె మాటలు విని. నిజానికి మా యిరువురి అభిప్రాయాలలో తేడా వుండదని నాకు తెలుసు. కాని విధి మాత్రం అసూయతో మమ్ములను వెక్కిరించింది.

"నేనంటే నీకు ప్రాణం కదు స్పందనా?"

'ఊ' అంటూ తలూపింది.

"నీ ప్రాణం గనుకనే చెబుతున్నాను. దయచేసి నీవు నీ భర్తతో వెళ్ళి హాయిగా నీ జీవితం గడపాలి" అప్పటికే లోనికి కూరుకుపోయింది నా కంఠం.

"ఊహూ" అంటూ తల విదిలించింది స్పందన.

ఎన్నో విధాలుగా నచ్చజెప్పాలని ప్రయత్నించాను స్పందనకు. ఎంతకూ ఆమె అంగీకరించలేదు. జీవితాంతం ఇలా ఒంటరిగా నయినా గడపగలను కానీ అక్కడికి మాత్రం వెళ్ళనని మొరాయించింది.

"తప్పదు స్పందనా! నీ ఆలోచనల నుంచి నన్ను తుడిచివెయ్యి. తాళికట్టిన భర్త దైవమని మన శాస్త్రాలు, పురాణాలు చెబుతున్నాయి. కానీ నువ్వు మాత్రం నా మాట కాదనగూడదు. కాదంటే నా మీద ఒట్టే" ఆమె చేతిని నా తల మీదుంచాను.

ఊహించని ఆ చర్యకు ఉలిక్కిపడింది స్పందన. అనేక తర్జనభర్జనల అనంతరం అవుననలేక, కాదనలేక సతమతమవుతూ చివరకు అంగీకరించింది స్పందన.

నా గుండెలోని భారం దిగినట్లయింది నాకు. అయితే నాకొక షరతు విధించింది స్పందన. అది నేను తప్పకుండా పెళ్ళి చేసుకోవాలని. ఆ పెళ్ళి తన చేతుల మీదుగా జరిపించాలని.

అయితే నాకలాంటి కోరికలేవీ లేవనీ, స్పందన తప్ప వేరొకరికి నా మనస్సులో స్థానం ఇవ్వలేననీ నిష్కర్షగా చెప్పాను. జీవితాంతం ఆమె ధ్యానంలో గడిపేస్తానని చెప్పాను. "కానీ నువ్వు పెళ్ళి చేసుకోనంటే రేపటి నుండి స్పందన ఈ లోకానికి దూరమవుతుంది. అది నీకిష్టమేనా" అంటూ నాగుండెను పిండివేసినట్లు అంది.

ఇంత పరీక్ష ధర్మంకాదు స్పందనా నీకు. నా జీవితంలో పెళ్ళంటూ జరిగితే స్పందనతోనే జరగాలని కలలు గన్నాను. నా కలలన్నీ నీటి మీద అలలుగానే మిగిలిపోయాయి. కానీ నా వివాహం స్పందనకు తృప్తి నిస్తుందంటే ఆమె తృప్తికోసం ఏ పనికైనా నేను సిద్ధమే. అందుకే ఆమె షరతుకు మౌనంగా తలూపాను.

స్పందనను మోహన్ కప్పగించాను. అతని కళ్ళు ఆనందంతో మెరిశాయి. బస్టాప్‌లో వారిద్దరికీ నేనే వీడ్కోలు పలికాను. ఏది ఏమైనా స్పందన తోడుగా లేని నా జీవితంలో లోటు ఎవ్వరూ పూడ్చలేనిది. నీకెప్పుడు కష్టంగా ఉందనిపిస్తే అప్పుడు నా వద్దకు వచ్చెయ్యి. జీవితాంతం నాతోనే కలిసివుందువు అని స్పందన అన్నది. కానీ వాస్తవంగా అది జరగదని నాకూ, స్పందనకూ ఇద్దరికీ తెలుసు. కానీ ఆ మాటలు తలుచుకుంటే ఎంత ఆత్మ తృప్తి కలుగుతుందో అది నాకు మాత్రమే తెలుసు. మళ్ళీ జన్మలో మాత్రం నేనే నీ హృదయ స్పందనను అని వాగ్దానం చేసింది స్పందన. అంతవరకూ ఎంత నేరుగా ఉన్నా భరించక తప్పదు ఈ జన్మ చివరవరకూ.